

Sygn. akt: III C 59/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 października 2019 roku

Sąd Rejonowy Szczecin – Prawobrzeże i Zachód w Szczecinie w III Wydziale Cywilnym w składzie następującym:

Przewodniczący: sędzia Szymon Stępień

Protokolant: sekr.sąd. Adrianna Szczodrowska

po rozpoznaniu w dniu 10 października 2019 roku w Szczecinie

na rozprawie

sprawy z powództwa Z. N.

przeciwko (...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w W.

o zapłatę

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powoda Z. N. rzecz pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. kwotę 1.817 zł (tysiąc osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt III C 59/19

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 24 października 2019 roku

wydanego w postępowaniu zwykłym

Pozwem z 20 czerwca 2018 roku powód Z. N. zażądał zasądzenia od pozwanej (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w W. na swoją rzecz kwoty 10.000 złotych wraz odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 21 października 2017 roku do dnia zapłaty oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podał, że 26 stycznia 2017 roku upadł na oblodzonym chodniku przy ul. (...) w S., w wyniku czego doznał urazu kolana. Z powodu nieustającego bólu kolana udał się do lekarza, który zdiagnozował złamanie rzepki lewego kolana oraz wystawił zwolnienie lekarskie na okres od 27 stycznia 2017 roku do 3 lutego 2017 roku, które podczas następnej wizyty zostało przedłużone do dnia 17 lutego 2017 roku. Podał, że następnie zasięgnął porady lekarskiej i poddał się badaniu. Wskazał, że wyniki badania USG potwierdziły w prawym stawie kolanowym cechy przebytego złamania bocznej masy rzepki dwudzielnej. Powód zaznaczył, że w związku ze zwolnieniem lekarskim, wizytami kontrolnymi, badaniami i zabiegami był narażony na utratę zarobku, a całe zdarzenie spowodowało u niego niegodności wynikające z bólu, utrudnionego poruszania się, a także z braku możliwości wykonywania działalności gospodarczej w tym okresie.

Nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym w dniu 25 września 2018 roku referendarz sądowy orzekł zgodnie z żądaniem pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda na jej rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. W uzasadnieniu potwierdziła, że zawarła z Gminą M. S. umowę nr (...) z dnia 2 stycznia 2017 roku. W ocenie pozwanej, należyście wywiązywała się z zobowiązań umownych, w tym w zakresie utrzymania powierzchni chodników objętych umową w stanie umożliwiającym bezpieczne poruszanie się po nich. Podniosła nadto, że powód nie udowodnił, że zdarzenie, z którym wiąże odpowiedzialność pozwanej nastąpiło w miejscu objętym powierzchnią, której dotyczy umowa. Jednocześnie podniosła, że czynności objęte umową miała wykonywać do godziny 15.00, zaś zdarzenie, na które powołuje się powód miało zaistnieć o godzinie 18.30, a więc poza godzinami objętymi obowiązkami pozwanej w zakresie usług świadczonych na podstawie umowy zawartej z gminą.

W ocenie pozwanej, powód nie wykazał, aby w dniu, kiedy doszło do szkody powierzchnia chodnika była oblodzona oraz, że do szkody rzeczywiście doszło we wskazanym przez niego w treści pozwu dniu.

W dalszym toku procesu strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Teren chodnika przy ul. (...) 7A4 znajduje się w zarządzie Zarządu Dróg i (...) Miejskiego w S. stanowiącym jednostkę organizacyjną Gminy M. S.. Właściciel posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w (...) Spółce Akcyjnej w W..

Dnia 2 stycznia 2017 roku pomiędzy Gminą M. S. a pozwaną (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. zawarta została umowa, której przedmiotem było świadczenie usługi w zakresie bieżącego utrzymania czystości, należytego stanu sanitarnego, estetyki nieruchomości stanowiących własność Gminy M. S., których szczegółowy wykaz zawiera zał. nr 1 do umowy.

W ramach realizacji powyższego obowiązku pozwana zobowiązany był do zimowego utrzymania terenów polegającego na:

- a) oczyszczaniu ze śniegu, lodu i błota chodników, dojść do budynków, dojść do pojemników na odpady komunalne oraz drogi ich wytaczania, wpustów deszczowych, usypywanie śniegu w przyzmy, posypywanie po opadach śniegu i w okresie występowania gołoledzi w/w powierzchni piaskiem lub innymi środkami uszorstniającymi. Uprzątnięte błoto, lód, śnieg należy przyzmować na skraju chodnika z zachowaniem przejść dla pieszych jak i największej ilości dostępnych miejsc parkingowych. Czynności te powinny być wykonywane przy ciągłych opadach śniegu co najmniej dwa razy w ciągu dnia tj. do godz. 7.00 oraz od 13⁰⁰ do 15, bez względu na dzień tygodnia. W przypadku wystąpienia gołoledzi do usuwania jej skutków Wykonawca winien przystąpić natychmiast niezależnie od pory dnia;
- b) usuwaniu sopli lodu z gzymsów, rynien i rur spustowych z budynków stanowiących w 100% własność Gminy M. S., (przy niskiej zabudowie w budynkach do wysokości dwóch kondygnacji) stosownie do występujących potrzeb.

Zgodnie z wykazem powierzchni sprzątanym w zasobie komunalnych w pkt 24 wskazano m.in. nieruchomość przy ul. (...). Powierzchnia odśnieżania wynosiła 167,60 m².

Dowód:

- pismo z dnia 27.02.2018r. k. 22,
- umowa k. 23-26, 107
- zeznania świadka M. W. k. 113-114,
- zeznania świadka Z. S. k. 119v-120,

W dniu 26 stycznia 2017 roku powód Z. N. udał się z wizytą do swojej siostry i matki. Samochód zaparkował przy chodniku, w niedalekiej odległości od wejścia do klatki schodowej budynku. Kiedy wysiadł z samochodu, udał się chodnikiem w kierunku wejścia do budynku. Po pokonaniu kilku kroków upadł na oblodzonym chodniku przy ul. (...) w S.. Początkowo nie odczuwał bólu związanego z upadkiem. Udał się do mieszkania siostry, która opatrzyła mu kolano i wówczas powód postanowił zawiadomić o zdarzeniu straż miejską, której funkcjonariusze, po przyjechaniu na miejsce zdarzenia sporządzili notatkę stwierdzając oblodzenie nawierzchni chodnika przy ul. (...). Funkcjonariusze wykonali dokumentację zdjęciową we wskazanym miejscu zdarzenia.

Dowód:

- pismo z dnia 29.05.2017r. k. 9, 92,
- fotografie k. 10, 95, 96,
- wydruk prasowy k. 19,
- kopia z notatnika służbowego k. 88,
- alert miejski k. 90,
- pismo z dnia 23.05.2017r. k. 91,
- pismo z dnia 07.07.2017r. k. 93,
- pismo z dnia 18.07.2017r. k 94,
- zeznania powoda k. 119v,

Następnego dnia, z powodu utrzymującego się bólu kolana powód udał się do lekarza, który wystawił skierowanie do szpitala z rozpoznaniem stanu „po urazie kolana prawego, podejrzenie złamania rzepki???” i wystawił powodowi zwolnienie lekarskie na okres od 27 stycznia 2017 roku do 3 lutego 2017 roku, które podczas następnej wizyty w dniu 4 lutego 2017 roku zostało przedłużone do dnia 17 lutego 2017 roku. W dniu 3 lutego 2017 roku skierowany został do poradni chirurgii urazowo-ortopedycznej z uwagi na nadal odczuwane dolegliwości po urazie kolana. Na kolejną wizytę lekarską powód zgłosił się w dniu 20 lutego 2017 roku. Natomiast w dniu 22 lutego 2017 roku poddany został badaniu USG prawego stawu kolanowego. W opisie badania ultrasonograficznego stwierdzono w prawym stawie kolanowym cechy przebytego złamania bocznej masy rzepki dwudzielnej. Wskazano nadto, że łąkotki zmienione są zwyrodnieniowo, stwierdzono cechy chondromalacji II stopnia. Innych zmian nie stwierdzono. Następnie powód korzystał z zabiegu krioterapii.

Dowód:

- skierowania k. 11, 13,
- zaświadczenia lekarskie k. 12,
- faktury VAT k. 14,18,
- opis badania usg k. 15-17,
- zeznania powoda k. 119v,

W piśmie z dnia 19 maja 2017 roku powód skierował do Gminy M. S. żądanie zapłaty kwoty 10.000 zł tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za uszkodzenie ciała będące wynikiem upadku na oblodzonym chodniku przy ul.

(...) w S.. W piśmie z dnia 27 lutego 2018 roku powód został poinformowany przez gminę, że sprawa została zgłoszona ubezpieczycielowi.

Dowód:

pismo z dnia 19 maja 2017r. k. 27,

potwierdzenie wpływu k. 28,

pismo z dnia 3 lipca 2017r. k. 29,

Pismem z dnia 11 października 2017 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 10.000 złotych tytułem odszkodowania i zadośćuczynienia za uszkodzenie ciała w postaci złamania bocznej masy rzepki dwudzielnej, które było wynikiem upadku na oblodzonym chodniku przy ul. (...) w S., a także do zwrotu wydatków z tytułu leczenia na łączną kwotę 339 złotych.

Dowód:

- wezwanie do zapłaty k. 30,
- potwierdzenie nadania k. 31,

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Stan faktyczny sprawy sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów przedłożonych przez strony, zeznań świadka M. W., zeznań stron, jak też dowodów z fotografii.

Powód podstawy odpowiedzialności pozwanej spółki za krzywdę, jakiej doznał w związku z upadkiem, upatrywał w zaniedbaniach pozwanej w zakresie wykonywania powierzonych jej umownie przez Gminę M. S. obowiązków w ramach których miała m.in. obowiązek utrzymania czystości i porządku w obrębie nieruchomości, a w tym również obowiązek odśnieżania chodnika przy ul. (...) w S..

Zgodnie z treścią art. 5 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2019 roku, poz. 2010) właściciele nieruchomości zapewniają utrzymanie czystości i porządku przez: uprzątnięcie błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z chodników położonych wzdłuż nieruchomości, przy czym za taki chodnik uznaje się wydzieloną część drogi publicznej służącą dla ruchu pieszego położoną bezpośrednio przy granicy nieruchomości (i dalej: właściciel nieruchomości nie jest obowiązany do uprzątnięcia chodnika, na którym jest dopuszczony płatny postój lub parkowanie pojazdów samochodowych). Zgodnie natomiast z treścią art. 429 k.c. ten, kto powierza wykonanie czynności drugiemu, jest odpowiedzialny za szkodę wyrządzoną przez sprawcę przy wykonywaniu powierzonej mu czynności, chyba że nie ponosi winy w wyborze albo że wykonanie czynności powierzył osobie, przedsiębiorstwu lub zakładowi, które w zakresie swej działalności zawodowej trudnią się wykonywaniem takich czynności.

Podstawy odpowiedzialności pozwanego należało upatrywać w przepisie art. 415 k.c., który stanowi, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia. Powołany przepis normuje odpowiedzialność deliktową opartą na winie sprawcy, dlatego czyn pociągający za sobą tę odpowiedzialność musi wykazywać określone znamiona odnoszące się do strony przedmiotowej i podmiotowej. Chodzi o znamiona niewłaściwości postępowania od strony przedmiotowej, określane mianem bezprawności czynu, i od strony podmiotowej, określane winą w znaczeniu subiektywnym. Dopiero czyn bezprawny może być oceniany w kategoriach czynu zawinionego w rozumieniu art. 415 k.c. Bezprawność czynu oznacza jego sprzeczność z obowiązującym porządkiem prawnym. Winę można natomiast przypisać sprawcy czynu w sytuacji, w której istnieją podstawy do negatywnej oceny jego zachowania z punktu

widzenia zarówno obiektywnego, jak i subiektywnego (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 maja 2008 r., sygn. akt II CSK 4/08, LEX nr 424363).

W odniesieniu do regulacji przepisu art. 415 k.c. przyjmuje się, że odpowiedzialność deliktowa powstaje, gdy łącznie wystąpią trzy następujące przesłanki: zwinione i bezprawne działaniem lub zaniechaniem sprawcy; szkoda oraz normalny związek przyczynowy między bezprawnym i zwinionym zachowaniem sprawcy a szkodą. Co ważne, kolejność badania przez sąd tych przesłanek nie może być dowolna. W pierwszej kolejności konieczne jest ustalenie działania (zaniechania), z którego, jak twierdzi poszkodowany, wynikła szkoda oraz dokonanie oceny jego bezprawności i zwinienia sprawcy, następnie ustalenie, czy w majątku poszkodowanego wystąpiła szkoda i jakiego rodzaju. Dopiero po stwierdzeniu, że obie te przesłanki zachodzą, możliwe jest zbadanie istnienia między nimi normalnego związku przyczynowego.

Zawinione wyrządzenie szkody oznacza spowodowanie szkody nie tylko na skutek naruszenia obowiązku wynikającego z przepisów prawa, lecz także na skutek każdego innego obiektywnie naganego zachowania (tj. działania lub zaniechania), które narusza przyjęte w danej sferze stosunków międzyludzkich standardy postępowania, a zwłaszcza reguły ostrożności i starannego działania lub zasady współżycia społecznego (por. w tej kwestii wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 lutego 2010 r., V CSK 287/09, OSP 2012/10/95 oraz wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 października 2003 r., III CK 34/02, OSP 2005/4/54). W szczególności, obiektywnie naganne jest niestaranne i nieodpowiadające regułom ostrożności postępowanie podmiotu prowadzącego działalność zawodową lub gospodarczą w danej dziedzinie, od której prawidłowego wykonywania zależy bezpieczeństwo szerokiego, z góry nieokreślonego kręgu osób. Podmiot, który odpłatnie podejmuje się wykonywania określonego rodzaju działalności służącej zapewnieniu bezpieczeństwa z góry nieokreślonemu kręgowi osób, powinien działalność tę wykonywać z należytą starannością i w sposób odpowiadający regułom ostrożności związanym z celem tej działalności. Naruszenie takich reguł przez ten podmiot rodzić może nie tylko odpowiedzialność za nienależyte wykonanie umowy lecz również odpowiedzialność deliktową za szkodę poniesioną przez osobę trzecią, na skutek nieprawidłowego (tj. niestaranego lub nieostrożnego) wykonywania określonej działalności.

Zdaniem sądu, wystąpienia szkody na skutek nieusunięcia skutków zimy w odpowiednim czasie jest okolicznością zwinioną przez wskazany uprzednio podmiot. Z przeprowadzonych w sprawie dowodów wynikało jednoznacznie, iż w chwili zdarzenia miejsce, w którym powód uległa wypadkowi było oblodzone, śliskie i nie posypane piachem bądź innym środkiem. Okoliczności te jednoznacznie pozwalają na przypisanie winy, a co za tym idzie - także stwierdzenia, iż podmiot obciążony z tytułu zawartej umowy w zakresie zimowego utrzymania porządku ponosi odpowiedzialność za następstwa przedmiotowego zdarzenia.

W rozważanym stanie faktycznym następstwem zdarzenia szkodzącego miało być naruszenie czynności narządu ciała powoda i to w związku z tą szkodą powód domagał się świadczenia. Dlatego też zastosowanie znajdują przepisy art. 444 i 445 k.c. Nie stanowią one samodzielnej podstawy odpowiedzialności, a jedynie formułują roszczenia, służące poszkodowanemu w wypadku, gdy inna osoba odpowiada za uszkodzenie ciała lub rozstrój zdrowia, którego doznał. W konsekwencji dla przyjęcia, że roszczenia takie służą, konieczne jest uprzednie przesądzenie samej zasady odpowiedzialności, wynikającej z innego przepisu - w przedmiotowym przypadku art. 415 k.c. Art. 444 k.c. normuje naprawienie szkody wywołane uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia. Przez uszkodzenie ciała należy rozumieć naruszenie integralności tkanek lub narządów organizmu ludzkiego, natomiast przez rozstrój zdrowia - wywołanie zakłóceń w działaniu tych narządów, które nie polega na dokonaniu zmian fizycznych. Obowiązane do naprawienia szkody na podstawie art. 444 k.c. mogą być wszelkie podmioty ponoszące odpowiedzialność w oparciu o którąkolwiek z zasad, także - jak w stanie faktycznym będącym podstawą rozważań - na zasadzie winy.

Przewidziane w art. 445 k.c. uprawnienie do dochodzenia odpowiedniej sumy jako zadośćuczynienia za doznaną krzywdę nie pozwala, w przeciwieństwie do odszkodowania, na ustaleniu wysokości świadczenia w oparciu o rzeczywiście poniesione straty majątkowe. Ustalenie wysokości zadośćuczynienia przewidzianego w art. 445 § 1 k.c. wymaga uwzględnienia wieku poszkodowanego, stopnia cierpień fizycznych i psychicznych, ich intensywności i czasu trwania, nieodwracalności następstw uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia (kalectwa, oszpeceń),

rodzaju wykonywanej pracy, szans na przyszłość, poczucia nieprzydatności społecznej, bezradności życiowej oraz innych podobnych czynników. Kompensacyjny charakter zadośćuczynienia wymaga nadto, aby przedstawiało ono ekonomicznie odczuwalną wartość, utrzymaną w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa (Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 5 maja 2016 r., sygn. akt I ACa 1190/15).

W tym miejscu należało wskazać, że materialnoprawny ciężar rozkładu ciężaru dowodu reguluje norma art.6 k.c. stanowiąca, iż ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z tego faktu wywodzi skutki prawne. Zwrot „wywodzi skutki prawne” odnosi się do strony postępowania i ma to znaczenie, że podkreśla zależność między kierunkiem aktywności dowodowej strony, a faktami prawnymi, które ma wykazać. Przedmiotem dowodu są fakty istotne dla rozstrzygnięcia, które można nazwać jako prawne (art. 227 k.p.c.), wśród których należy wyróżnić fakty, z których strona wywodzi skutki prawne i które są opisane w hipotezach norm prawa cywilnego materialnego. Dla potrzeb tego postępowania można podkreślić, iż przepis ten wskazuje kierunek aktywności dowodowej stron, określa więc - w połączeniu z normami prawa materialnego - które fakty podlegają dowodzeniu. Powód dochodząc roszczenia związany jest ciężarem udowodnienia okoliczności uzasadniających żądanie, więc opisanych hipotezami norm prawa cywilnego materialnego znajdujących zastosowanie dla oceny stanu faktycznego. Są to fakty, z których strona wywodzi skutek prawny, a więc prawotwórcze. Powyższe wskazuje, że w pierwszej kolejności obowiązkiem sądu jest ustalenie, czy strona inicjująca proces wykazała okoliczności faktyczne, których zaistnienie determinuje możliwość jego skutecznego wpisania w odpowiednią podstawę prawną. Niemożność przeprowadzenia takiej subsumpcji, samoistnie niweczy zasadność powództwa i to niezależnie od tego, czy pozwany z kolei udowodnił podstawy faktyczne przyjętej linii obrony czy też nie.

Przenosząc powyższe na płaszczyznę niniejszego postępowania należało zauważyć, że dla przypisania stronie pozwanej za odpowiedzialności krzywdę wyrządzoną powodowi konieczne było wykazanie zarówno zaistnienie zdarzenia wyrządzającego szkodę jak i zaistnienie samej szkody, a nade wszystko związku przyczynowego pomiędzy bezprawnym, zawinionym, działaniem pozwanej a szkodą.

Strona powodowa nie sprostала ciężącemu na niej obowiązkowi wykazania swoich twierdzeń, w szczególności kwestii tego, czy ewentualny uraz prawego stawu kolanowego pozostawał w związku ze zdarzeniem opisanym w pozwie. Zwrócić należy uwagę na to, że z przedstawionego dowodu w postaci opisu badania ultrasonograficznego wynika, że powód przebył złamanie bocznej masy rzepki dwudzielnej, ale także istnienie zmian zwyrodnieniowych z cechami chondromalacji II stopnia. Można przypuszczać, że złamanie bocznej masy rzepki dwudzielnej mogło nastąpić w wyniku zdarzenia z 26 stycznia 2017 roku, co koresponduje czasowo z pierwotnym rozpoznaniem (dnia 27 stycznia 2017 roku) oraz badaniem USG (dnia 22 lutego 2017 roku). Okolicznością powszechnie znaną jest jednak to, że zmiany zwyrodnieniowe co do zasady nie powstają w wyniku określonego jednego zdarzenia, lecz do ich powstania dochodzi w dłuższym okresie. Oznacza to, że powstanie tych zmian nie mogło nastąpić w wyniku zdarzenia z 26 stycznia 2017 roku. Powód nie przedstawił dowodu, z którego wynikałoby, jakie dolegliwości nastąpiły w wyniku samego zdarzenia z 26 stycznia 2017 roku, jakie były jego skutki oraz następstwa. W tym zakresie godzi się zauważyć, że okoliczności te wymagają wiadomości specjalnych, których udowodnienie jest możliwe wyłącznie w sposób określony w art. 278 § 1 k.p.c.

Mając na uwadze powyższe okoliczności sąd oddalił powództwo, o czym orzekł jak w pkt I wyroku.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zgodnie z którymi strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony. Sąd uznał w sprawie stronę pozwaną za wygrywającą w całości i w konsekwencji zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1817 zł. Na koszty te złożyła się kwota 1.800 złotych tytułem wynagrodzenia pełnomocnika ustalona na podstawie § 2 pkt

4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r. poz. 1800) oraz kwota 17 zł uiszczona tytułem opłaty od pełnomocnictwa. W takim stanie rzeczy postanowiono jak w pkt II wyroku.